

_____:ne

_____ הכיתה fe:

חיי באתונה – סיפורו של ילד אתונאי מהעת העתיקה

לפניכם סיפור העוסק בחיי היום-יום באתונה. קראו את הסיפור וענו על השאלות שבסופו.

לאורך הסיפור תמצאו משפטים מודגשים המרמזים על חוקים שונים ועל מוסדות השלטון באתונה. שימו לב למשפטים המודגשים וכמובן למושגים.

פילוקלס ידידי ואני התאמנו יום-יום בתרגילים צבאיים ובתרגילי ספורט וחיכינו בקוצר רוח להיות לאזרחים. אמי לא הייתה מאושרת כמוני. היא ידעה כי בקרוב אצא גם אני למלחמה כמו אבי. פעמים רבות שמעתי אותה רוטנת בחדר הנשים: הגברים האלה... הם קובעים את החוקים, הם מחליטים לצאת למלחמה, אותנו אף אחד לא שואל, ומשאירים אותנו חודשים רבים לבדנו.

בוקר אחד ראיתי את אמי נושאת תפילה לאלת העיר ומבקשת ממנה להפסיק

היסטוריה

01/01

את המלחמות. "אתנה, אלה כבודה," הייתה אמי מתפללת, "הטי את לב הגברים שלנו, עשי בכוחך שיצביעו נגד היציאה למלחמה, אנא ממך." אמי הפתיה, האם לא ראתה את פסל הזהב הענקי של אתנה במקדש שעל האקרופוליס? האם לא ראתה את הקסדה שעל ראשה? את המגן הענקי שבידה? אתנה היא אלה לוחמת, היא תסייע לנו במלחמתנו, תגן על לוחמינו ותביא לנו את הניצחון. כל האסטרטגים המהוללים שלנו, וראש להם פריקלס, זכו לברכתה של אתנה, המגנה של עירנו.

תפילותיה של אמי לא נענו, כמובן. באותו הערב חזר אבי מדיון באסיפת העם בגבעת הפניקס, ליד האגורה, וסיפר כי הועברה החלטה ברוב גדול (בהרמת ידיים) על יציאה למלחמה. הוא עצמו, כך סיפר לנו, יצא כבר מחר עם סוסו לגדוד הפרשים שלו החונה בקרבת הנמל. "הלוואי שהיית בן עיר אחרת," לא התאפקה אמי והתריסה כנגד אבי. "שתקי, אישה! לא פלא שאת כמו העבדים והזרים, אל תחרפי את חוקי העיר! הרבה נאבקנו עד שזכינו אנו הגברים להיות אזרחים ולהחליט בעצמנו איך אנחנו רוצים לחיות." ההחלטה לצאת למלחמה היא החלטה שלנו ולא של בן-אדם אחר! אנחנו מתווכחים! אנחנו מנסים לשכנע, ולבסוף - אנחנו מצביעים!

"יום יבוא והוא קרוב מאוד ובננו דימיסקוס יוכל גם הוא להשתתף באספה ולהחליט על הדברים החשובים לעיר, וישב לשפוט באחד מבתי הדין, או ייבחר לארכון. חשבי על כך, אשתי, אנחנו נלחמים כדי להיות אנשים חופשיים, ואני גאה לחיות בעיר הזאת, עיר שבה קובעים החוקים שאנחנו מחוקקים ולא שרירות לבו של איש אחד או של קבוצת אנשים מיוחדים." מעולם לא ראיתי את אבי כל-כך נרגש וידעתי כי אלי דיבר ואל בניי אחריי.

היסטוריה

01/01

שאלות

1. בסיפור שקראתם נרמזים חוקים שונים שלפיהם התנהלו החיים הפוליטיים באתונה.

האם תוכלו לגלות אותם? (לדוגמה: עבדים, זרים ונשים אינם משתתפים במועצת השלטון בעיר.)

2. מהם מוסדות השלטון המוזכרים בסיפור?

3. תארו את תפקידו של אחד ממוסדות השלטון שהוזכרו בקטע.

4. רשמו את השמות של מוסדות השלטון שהזכרתם בשאלה 2, ולידם רשמו את שמות המוסדות המקבילים להם בישראל כיום.

01__

02__

03__

04__

היסטוריה

01/01

5. האם יש מוסד באתונה שאין לו מקבילה בישראל? איך אתם מסבירים

זאת?

05__

6. מהו הדבר בעל הערך הגבוה ביותר בעיני האב במשטר של אתונה? האם

גם אתם חושבים כך מתוך מה שלמדתם על אתונה? הסבירו.

06__

7. דימיסקוס שמע את הוויכוח בין אביו לאמו. אילו מחשבות חלפו בראשו,

לדעתכם? כיצד הרגיש?

07__

8. כיצד, לדעתכם, הייתה מגיבה בת באתונה אילו שמעה את הדברים האלה?

08__

9. תארו יום בחיי ילד או ילדה שהוריהם עבדים.

היסטוריה

01/01

01/01

חיי באתונה - סיפורו של ילד אתונאי מהעת העתיקה

תוכן המשימה

המשימה עוסקת בהיבט הפוליטי-חברתי של החיים באתונה באמצעות דיאלוג הנערך בסיטואציה משפחתית.
התלמידים נדרשים להפיק מן הדיאלוג מידע על החיים הפוליטיים ביוון ולהביע עמדות ורגשות.

מפתח תשובות

פריט: 01

שאלה: 1

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

החוקים העיקריים המוזכרים בסיפור: 1. החלטות מתקבלות בהצבעה. 2. משתתפים בהצבעה רק אזרחים בוגרים גברים (לא נשים, לא עבדים ולא צעירים) 3. לפני כל החלטה מתקיים דיון.
דוגמות לתשובות: "הגברים קובעים אם לצאת למלחמה או לא. האזרחים קובעים את החוקים. תמיד עושים הצבעה ומחליטים לפי הרוב. אי-אפשר לחוקק על דעת אדם אחד". 2 -
- "הגברים מחליטים אם הם יוצאים למלחמה או לא, קובעים לעצמם חוקים". 1 -

מפתח ציונים:

אזכור של שני חוקים לפחות - 2

תשובה חלקית - 1

אחר, לא ענה - 0

❖ ❖ ❖

פריט: 02

שאלה: 2

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

מוסדות השלטון המוזכרים: אספת העם, בתי דין וצבא.

מפתח ציונים:

אזכור של 2-3 מוסדות - 2

אזכור של מוסד אחד - 1

אחר, לא ענה - 0

❖ ❖ ❖

01/01

פריט: 03

שאלה: 3

דרגת קושי: קשה מאוד

תשובות נכונות:

אספת עם: בוחרת בעלי תפקידים, מקבלת החלטות על עניינים חשובים כמו יציאה למלחמה.
צבא: יוצא למלחמה.

דוגמות לתשובות: "אם יש איזו בעיה, צריך לבוא לבית הדין שהשופט ישפוט ויחליט מי צודק. אם יש החלטות חשובות שצריך להחליט באים לאספה והרוכ קובע, ואם יש מלחמה האזרחים המשרתים בצבא הולכים להילחם". - 2
- "לקבוע חוקים, לעשות שלום, לקבוע מלחמות". - 1

מפתח ציונים:

תיאור מנוסח היטב של תפקיד אחד מן המוסדות - 2

תשובה חלקית - 1

אחר, לא ענה - 0

פריט: 04

שאלה: 4

דרגת קושי: קשה מאוד

תשובות נכונות:

בתי דין - בתי משפט

צבא - צבא

דוגמה לתשובה: "בית דין - בית משפט, צבא - צה"ל". - 2

מפתח ציונים:

אזכור 2 מוסדות ומקבילות שלהם - 2

אזכור מוסד אחד ומקבילה שלו - 1

אחר, לא ענה - 0

01/01

פריט: 05

שאלה: 5

דרגת קושי: קשה מאוד

תשובות נכונות:

לאספת העם אין מוסר מקביל. גורל האוכלוסייה אינו מאפשר זאת, ולפיכך נבחרים מוסדות - כנסת וממשלה.

דוגמות לתשובות: "כן, האספה. כיום מחליטה הממשלה ולא כל העם". - 2

מפתח ציונים:

ציון אספת עם בליווי הסבר - 2

ציון אספת עם בלי הסבר - 1

אחר, לא ענה - 0

פריט: 06

שאלה: 6

דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

הזכות השווה לכל אזרח להשתתף בקבלת החלטות ובקביעת חוקים.

דוגמות לתשובות: "לנצח במלחמה ולהיות אזרח כמו כולם שקובע את החוקים. גם אני חושב אותו דבר על

אזרחות חופשית". - 2

"שהאזרחים קובעים לעצמם את החוקים". - 1

מפתח ציונים:

אזכור נושא האזרחות והבעת דעה אישית - 2

תשובה חלקית - 1

אחר, לא ענה - 0

01/01

פריט: 07
שאלה: 7
דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

- מתקבל כל תיאור של רגשות אשר רלוונטי לסיפור.
דוגמות לתשובות: "הוא היה מבולבל ולא ידע מה כדאי לו לעשות: לצאת למלחמה כמו שאביו אומר, או לא לצאת כמו שאמו רוצה". - 2
- "לדעתי, הבן תמך באבא שלו. הוא רצה שרק לגברים יהיה אפשר להצביע, כי הנשים לא יוצאות למלחמה". "הוא הרגיש עצב כי בטח לא אהב מריבות משפחתיות. המחשבות שעברו בראשו היו כאילו כבר התחילו את המלחמה בביתו". - 2
- "הוא הרגיש שאביו צודק". - 1

מפתח ציונים:

- כל תיאור רגשי מנוסח היטב ורלוונטי לסיפור - 2
תשובה חלקית - 1
אחר, לא ענה - 0

פריט: 08
שאלה: 8
דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

- מתקבל כל תיאור רלוונטי של תגובה ומנוסח היטב.
דוגמות לתשובות: "היא הייתה מאוד נעלבת בגלל שהיא הייתה רוצה שגם נשים יוכלו להביע דעה ולהשתתף באספה". - 2
- "לדעתי, היא הייתה חושבת בריוק מה שאמו של דימיסקוס חשבה והייתה חוששת שיום יבוא ובו היא תהיה אישה לבעל וכן שיעזבו אותה להרבה זמן". - 2
- "אולי היא הייתה נגד האב". - 1

מפתח ציונים:

- תיאור רלוונטי ומנוסח היטב - 2
תשובה חלקית - 1
אחר, לא ענה - 0

01/01

פריט: 09
שאלה: 9
דרגת קושי: קשה

תשובות נכונות:

כל תיאור עשיר ורלוונטי.

דוגמות לתשובות: "כל יום אני מתעורר והוריי כבר עובדים. הם לא מקבלים שום שכר, ואין להם שוב זכויות, ואין להם זכות להצביע. אנחנו די עניים. רק מדי פעם מביאים לנו קצת מזון. הורי הילדים הרגילים אינם מרשים להם לשחק אתי". - 2

- "זה ממש סבל לראות את הוריים סובלים ועובדים כמו חמורים. אני למשל לא הייתי יכול לשאת את זה בלבי, אבל אני לא יודע איך אתם מסתדרים עם זה". - 1

מפתח ציונים:

תיאור עשיר ומנוסח היטב - 2

תשובה חלקית - 1

אחר, לא ענה - 0

